

54-lětna rošprawa

Mückeňberkſkeho

bibliskeho towařstwa

na lěto 1889.

Bojerježy.
Cjischčana pola Oštar Hentschela.
1890.

48/8° 283

Safufen

der

Bibel-Gesellschaft für Müdenberg, Bockwitz und Umgegend.

§ 1. Im Namen des Herrn wird hier von den Unterzeichneten eine Bibel-Gesellschaft gestiftet, ganz nach den Grundsätzen der Preußischen Haupt-Bibel-Gesellschaft, an welche sie sich als Tochter-Gesellschaft anschließt.

§ 2. Der Zweck und Gegenstand dieser Gesellschaft ist: Ausbreitung der heiligen Schrift nach Luthers Übersetzung, ohne Note oder Anmerkung, für hiesige Parochie und Umgegend; daher Erforschung und möglichste Abhilfe des sich hier vorfindenden Bibelbedürfnisses, sowie Einladung zur Teilnahme an diesem Bibelvereine in hiesiger Gegend.

§ 3. Jeder, der einen jährlichen Geldbeitrag subscribiert, wird ein Mitglied der Gesellschaft, und Derjenige, welcher zur Gesellschaftskasse beiträgt, jedoch sich zu einem alljährlich zu entrichtenden Beitrag nicht anheischig macht, wird als Wohlthäter der Gesellschaft anerkannt werden. Jedes Mitglied kann nach freiem Willen seinen Beitrag verändern, auch — nach Anzeige an den Vorstand — wieder aus der Gesellschaft scheiden.

§ 4. Nach erfolgter Genehmigung dieser Statuten werden die Unterzeichneten in hiesiger Parochie und der Umgegend Personen, bei denen redlicher Wille, die Zwecke der Gesellschaft zu befördern, sich voraussezetzen lässt, zur Teilnahme an der Gesellschaft einladen.

§ 5. Aus den Mitgliedern dieser Tochter-Gesellschaft wird ein Ausschuss gewählt, der die Angelegenheiten der Gesellschaft unentgeltlich besorgt.

§ 6. Dieser Ausschuss hält nach vorhandenen Geschäften und anderen Umständen zuweilen zweckdienliche Versammlungen, deren Hauptgegenstände zu Protokoll genommen werden.

§ 7. Alljährlich aber wird für den ganzen Verein eine Hauptversammlung und kirchliche Feier gehalten werden.

§ 8. Alljährlich legt diese Bibel-Gesellschaft der Haupt-Gesellschaft in Berlin einen Bericht vor über ihre Unternehmungen und eine Übersicht ihres Kassenbestandes; selbst davon etwas in Druck zu geben, außer dieser Jahresrechnung, wird sie unterlassen.

Müdenberg und Bockwitz, den 20. April 1836.

Graf von Einsiedel. Strehle. Hesse.

Bestätigt: Berlin, den 6. Mai 1836.

Direktion der Preußischen Haupt-Bibel-Gesellschaft.

v. Thiele.

23. 3. 24.

Wśmiecźe mjecz teho Dučha, kotrejž
je Bože hłowo! Ef. 6, 17.

Zaposchtoł Pawoł woła k bědženju: najpoßlesy, moji bratsja, poßylícze bo w tym ſenjesu a w tej mozy jeho hylnoſcze, wobleczcze bo zyku bróni Božu, ſo byſhcze móhli wobſtać pſchecziwo cžertowſkemu ležnemu nadběhanju! Žiwjenje teho kſcheczijana je bědženje, niz ſ kriju a cželom, ale ſ ferschtami a ſ móznymi a ſ knježimi teho hwteta, kotsiž w tej hwtnej cžemnoſczi knježa, ſ tymi ſtymi duchami pod njebjęſzami! Tež w naſchich dnjach dže pſches hwt jene woſanje k bědženju: je to hame bědženje, k kotremuž Pawoł tych Efesiskich woła. Mózni je tón starý njepſcheczel hwoju hłowu poßběhný. Teho ferschtojo a mózni, knježa teje cžemnoſcze, sběhaju bo pſchecziwo temu ſenjesu a jeho zaſbowanemu. Skí duchovo bo hovrja pſches lóft. Derje wuhotowane ſteji wójsko teho njepſcheczela pſched wrotami a cžaka, ſo by ſo nutſlamoſto do Božeho města a wutupiło Boži templ a to najhwjecžiſche w nim: hwtroſcž a wěru, trón a woſtar! Ale tež Boże wójsko bo pſchihotuje. „Wobronicze bo, Boże džeczi!“ klinči pſches kſcheczijanske ludy. A wschitzu, kotsiž lubuja lud a mózny kraj, wschitzu, kotsiž wostajicž nochzedža wěru tych wózow, kchwataju k bědženju.

Ta šo nadžiju, so tež ty, luby čitarjo, šluschesch
č tute mu wójsku, kiž hotowe je kublo a frej wažicž
sa najswjecžische kubla teho živjenja. Masch ty pač
tež prawu brón? Schtóż šo bědžicž chze, dýrbi wo-
brónjeny bycž. Towle masch tu brón, kotruž Pawoł
tym Efesiskim dawa: paž teje wěrnoscže, khabat teje
prawdoscže, schkórnje teho měra, schkit teje wěry, klobuk
teho ſvoža, mjecž teho Ducha, kiž je Bože ſłowo, a
duch teje modlitwy. Najwažniſcha broń w nusy teho
bědženja je mjecž. Snim bědžer šo wobara a nje-
pschecžela pobije. Wšmicže tón mjecž teho Ducha!
Bjes wschitki mi brónjemi, kotrež w naschim cžaſhi
nam poſkicžene budža sa ſwiatu wójnu, je ta naj-
wótsiſcha Bože ſłowo. Snim ſamym móžesch wot-
poſkaſacž cžertowske ležne nadběhanje wot ſamžneho
brósta, snim ſamym móžesch tež njeſchecžela pytacž
a jemu bjes bojoscže napſchecžiwo ſtupicž. Shubjeny
je, schtóż šo w ſpytowanju na šo ſam ſpuschcži, po-
darmo je wschitko džěto pschecžiwo ſkaženju naschego
cžaſha, je-li ſo njeſaloži na wěrnoscž Božeho
ſłowa. Jenož ta wěrnoscž dobudže. Bože ſłowo
je ta wěrnoscž, wschitko druhe je tža a tža njemóže
pſchewinycž cžerta, kiž je mischtr a wótz teje ſameje.
Tej njeſwěrnoscži, kotruž cžert roſſywa, dýrbisch na-
pſchecžiwo ſtajicž wěrnoscž Božeho ſłowa: hréhej Božu
kaſnju, hidženju ſmilnu luboſcž, njepoſkuſchnoscži
poſkuſchnoscž, njevéri wěru, njepoſkuſchnoscži Bohu
dowěrjenje. Kóžde cžertowske ſłowo poraſycž ſ cžiſtym
Božim ſłowom, kaž Jezuš w puſcžinje: to rěka ſo
bědžicž ſ mjecžom teho Ducha, kotryž je Bože ſłowo!

Alle kač wjesele jich steji w bědženju a nima tuteho
mjecža; a hdyž njeſchecžel pſchińdže ſe ſwojimi
ſłodkimi ſłowami, padnjeja. Ludžo ſu mjecž teho
Ducha ſhubili: to je tón grunt teho ſkaženja w naschim

cžaſu. Njeje dha ſa wſchitkich, kiž to pósniſali ſu, ſwjata pschiſkuſchnoſcz, ſa to ſo staracž, ſo kóždy ſaſo tón mjecž teho Ducha do ruki doſtanje? Wſmicže tón mjecž teho Ducha, kotryž je Bože ſłowo! Kaf pač móža wſacž, hdvž jim poſkiczeny njebuđe? Sswjate bědženje je naſtało! Roſſchérjenje teje biblije — pschetož ta je Bože ſłowo — je to wuhotowanje Božeho wójſka. Barlinske hłowne bibiske towařſtwo je to roſſchérjenje teje biblije, to wuhotowanje tych bědžerjow ſ tym mjecžom teho Ducha, w naſhim kraju na ſo waſalo. A Mückenberfske towařſtwo chze jemu pomhač w naſhim wokrejſu. Komuž uſa naſcheho cžaſa k wutrobje dže, tón dyrbi tuto towařſtwo podpjeracž.

Tež k tebi, luby ſerbſki ludo, pschińdže dženža to napominanje: wſmicže mjecž teho Ducha, kotryž je Bože ſłowo! Tež do twojich woſadow chze tón njeſchecžel ſo nutſlamacž! Ty prajisch, luby cžitarjo: ja mam ſwoju bibliju. Derje, dha bědž ſo ſ nim pschecžiwo njeſchecželej. Alle wjele twojich bratrow a ſotrow jeje nima: khudži, hubjeni a khori. Kunje cži potrjebaju bibliju, ſo njebychu ſhubjeni byli w ſpytowanju. Dale: twoje džecži, hdvž do ſchule pschińdu, potrjebaju bibliju, ſo bychu wot mſodoſcze ſem to piſmo wjedžite w macžetnej rycži. Twoji ſynojo a džowki, hdvž won ſtupja wot Božeho woſtarja do zuseho žiwjenja, potrjebaju bibliju, ſo bychn wodžerja mieli w zuſym kraju. A fajke rjane waschnje, hdvž na kwaſnym blidže podla druhich darow wero-wańska biblija wot Božeho woſtarja leži, jako róžkuň famjeń mandželskeho žiwjenja. Ty widžiſch: potrjebnoſcz je tu! Dha wſmi tu bibliju, kotruž Mückenberfske towařſtwo tebi ſa tuni pjenjes ſkicža, daj ju ſwojim khudym bratram a ſotram, ſwojim džecžom,

bynam a džowkam, wschitkim, kiž w bědzenju steja, a praj: wsmicže mječž teho Ducha, kotrež je Bože ſłowo! Ty njeſměſh tu ruku wotpoſacž, kotrež towarztwo tak pschecželne tebi poſtacži ſ tej proſtwu: daj mi mało a ja chzu tebi wjele dacž. A njeje woprawdže wjele, ſchtož towarztwo ſa mało dawa? Barlinske bibliſke towarztwo ſaplačzi w Dreždžanach ſa ſerbsku domjazu bibliju 4,50 hr., ſa ſerbsku wěrowansku bibliju 5 hr. A Mückenbergske towarztwo wotedawa ſerbskim woſadam tu ſamžnu domjazu bibliju ſa 2,25 hr., tu ſamžnu wěrowansku bibliju ſa 2,25 hr. A ſchto žada wono ſa to? So kóždy ſwěrny Sſerb, kiž ſwój lud a ſwoju maczeřnu rycž lubuje, pschistupi k towarztwo ſ małym lětnym pschi-noschkom: to je wſcho! A hlaj, ani tele lětne pschi-noschki, kiž we woſadže nahromadžene budža, towarztwo ſa ſo ſame njewoſkhowa, ale dawa tej woſadže ſa to, tak daloko hacž móžne je, biblije — darmo. Je jedyn bjes wami, lubi Sſerbjo, kiž móht wotradžowacž wot podpjeranja tajkeho towarzwa? Kak ſrudnje by bylo, hdy býchmy ſhubili tutu dobrotu psches ſamžnu winu. A hlaj, tutón strach běſche lětža tu. Barlinske towarzwo běſche na tym, dokelž mějesche pschi wobſtaranju ſerbskich biblijow jara wulke wudawki, ſo wostajicž dalscheho pschedawanja ſerbskich biblijow. Swulkej prózu je Mückenbergske towarzwo to wudobylo, ſo Barlinske towarzwo dale budže ſo ſa ſerbske biblije staracž. Woprawdže, to běſche wulki strach ſa ſerbski lud a ſa roſſchěrjenje Božeho ſłowa w maczeřnej rycži: my ſmy ſo jeho ſminyli! Nětk pač dyrbi nam na wutrobje ležecž, ſa to ſo džakowacž ſ woporami teje ſuboſcže, ſo njeby tutón strach ſaſo pschischoł. Dha pójče a pomhajcže, lubi Sſerbjo, budžcže džakomni a njeſabudžcže, ſo

je biblija a jeje wěrnoſćž tón mjecž pſchecžiwo ſpytowanju a nufy naſcheho čaſa, ſo runje nětk tež ſa ſerbski lud pſacži jaſoſchtoſke napominanje:
„Wſmicže mjecž teho Duchā, kotryž je Bože ſłowo!“

Wobróńcze ſo, Bože džecži!
Ski wlaču ſycze wam na ſwěcži,
Sam ſatan je waſ požadał!
Waſcha bróni budž Bože ſłowo;
Sso bědžicž ſtajnje wukicže ſ nowoh'
So ſwět waſ njeby jatych wſał!
Precž, rjeknícže, njepſchecžel!
Tu je Imanuel!
Hofiana!
Precž bojoſćž wſcha, —
Schtóž Khrysta ma,
Nad ſwěta fěrſchtom dobywa. Hamjeń.

vv.

Sczehowaze biblije a nowe sakony ma nashe towarzstwo na pschedaní a w sczehowazych placzisnach:

serbske: wero. biblije 2,50 hr., domjaze (bjes swójbnych sapisow) 2,25 hr., tež drózsche se skotoréšom;
němske: wero. biblije 2,50 hr., domjaze bibl. 2,25 hr., schulske 1,75 hr. a 1,50 hr. (tele njeſſu do kože wjasane), jubilejske biblije sa skote a ſleborne kwaſy po 3 hr.

Nowe sakony 30 pjen. a psalm 20 pjen. Sa njeſzobustawu paſ je placzisna wjetſcha.

Sczehowazy knježa maja biblije na pschedaní a ſu tež hotowi dary sa towarzstwo ſhromadžicž:

Cant. Schäfer	in Elsterwerda,
P. Manitius	= Saathain,
P. Dr. Ziegler	= Würdenhain,
P. Fischer	= Hohenleipisch,
P. Schütze	= Gorden,
P. Gensichen	= Bockwitz,
P. Plügge	= Plessa,
P. Trebst	= Gröden,
P. Hoffmann	= Hirschfeld,
P. Rosemann	= Großthiemig,
P. Große	= Großkmehlen,
Cant. Kiesche	= Lindenau,
P. Boschütz	= Ortrand,
P. Klatt	= Kroppen,
P. prim. Wahns	= Ruhland,
P. Schmidt	= Hohenbocka,
Cant. Krause	= Bernsdorf,
Archidiac. Dobrucky	= Hoyerswerda,
Cant. Pöthko	= Bluno,
Pfarr-Berw. Jurk	= Geierswalde,
P. Petzsch	= Groß-Partwitz,
Pfarr-Berw. Breugst	= Spreewitz,
P. Krüger	= Lohsa,
P. Ritscher	= Ahyst,
P. Finger	= Merzdorf,
P. Sesse	= Creba,
P. Bergan	= Groß-Särchen,
P. Wendt	= Schwarzkossin,
Diac. Eckardt, Secretär	= Mückenberg.

fo